

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vanitas Vanitatum Consideratione Seria Evanescens

Bellegambe, François

Insulis, 1681

Conclusio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51072](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51072)

CONCLUSIO.

VAnitas vanitatum, dixit Ecclesiastes, & omnia vanitas. (a) Eodem illo, quo inchoavit, versu, librum absolvit Sapientissimus Orator: & ego paucas hasce considerationes, quibus alia addi poterunt Deo annuente. Ceterum, quam hic habes, mi Christiane, uberem seriae meditationis materiam, attentam mente identidem volve, revolve, & studiosè in animum demitte; ut spectam pessimamque datam mundi vanitate, oriatur crescaturque in te amica lux Veritatis, & coelestis amor cultusque Sapientiae. Philosophia christiana non in cognitione sistit, sed ad operationem praximque tota dirigitur. Vnde summus, qui & unus Magister noster est: Omnis, inquit, qui audit verba mea haec, & facit ea, assimilabitur viro sapienti. (b) Non ergo qui audit tantummodò, similis erit, sed qui facit quae audierit. (c) Justitia illius in filios filiorum, his qui ser-

(a) Eccle. 12. (b) Matth. 7. (c) Ambros. in Ps. 118. serm. 10.

CONCLUSIO. 377

vant testamentum ejus, & memores sunt mandatorum ipsius, ad faciendum ea. (d) Vide ut præcepta teneas. Sed quomodo teneas? non memoriâ, sed vitâ. (e) Si vis benedicere Dominum, fac verbum ejus, fac voluntatem ejus. In petra ædifica, non in arena. (Matth. 7.) Audire & non facere, in arena ædificare est. Audire & facere, in petra ædificare est. Si in arena ædificas, ruina[m] ædificas. (f) *Atque idem Magister Christus, non voce prius, quàm factò, contemptum mundi nos edocuit: Cœpit JESUS facere, & docere. (g) Iis verò, qui ejus esse discipuli volebant, quid præscribit? Venite post me: Tollite jugum meum super vos: Vendite quæ possidetis, & date eleemosynam: Qui non renuntiat omnibus quæ possidet, non potest meus esse discipulus; & his similia, quæ passim occurrunt in Evangelicis paginis. Et, postquam lavit pedes Discipulorum, cùm recubisset iterum, dixit eis: Scitis quid fecerim vobis? Vos vocatis me, Magister & Domine: & benè dicitis: sum etenim. Si ergo ego lavi pedes vestros, Dominus, & Magi-*

(d) Ps. 102. (e) August. ibi. (f) Idem in v. 21. ejusd. Ps. (g) Actor. 1.

ster: & vos debetis alter alterius lavare pedes. Exemplum enina dedi vobis, ut quemadmodum ego feci vobis, ita & vos faciatis. (h) *Illud unum petens à Discipulis, quod postea Augustinus ab illis quos auditores habebat, veluti præcipua mercedis nomine: Si me libenter Magistrum vocatis, reddite mihi mercedem: Boni estote. (i) Itemque, quod à militibus suis Abimelec: Quod me videtis facere, citò facite. (k) Non enim auditores legis iusti sunt apud Deum, sed factores legis justificabuntur. (l) Quamobrem si hodie inter legendum meditandumque vocem Domini audieritis, nolite obdurare corda vestra. (m) Videte ne recusetis loquentem. (n) Beati qui audiunt verbum Dei, & custodiunt illud. (o) Velociter currit sermo ejus; (p) & velocem habere desiderat sequentem. (q) Quid adhuc retardatis? & quid dicitis in his? Animæ vestræ fitiunt vehementer. Aperui os meum, & locutus sum: Comparete vobis sine argento: & collum vestrum subjicite*

(h) Ioan. 13. [i] August. l. 1. de ordine c. 10.
 (k) Iudic. 9. [l] Rom. 2. (m) Ps. 94. (n) Hebr. 12.
 (o) Luc. 11. (p) Ps. 147. (q) Inter opera Bernardi ser. de virt. obedientie.

CONCLUSIO. 379

jugo, & suscipiat anima vestra disciplinam: in proximo est invenire eam.

(r) Quare vis procrastinare propositum tuum? Surge, & in instanti incipe, & dic: Nunc tempus est faciendi, nunc tempus est pugnandi, nunc aptum tempus est emendandi. (s)

Turpem tristemque tergiversationem in se Augustinus postquam cognovit, mirè & dignè detestatus est, sic Domino confitens: Non erat quod tibi responderem dicenti mihi, Surge qui dormis, & exurge à mortuis, & illuminabit te Christus (Ephes. 5.): & undique ostendenti vera te dicere, non erat omnino quod responderem veritate convictus, nisi tantum verba lenta & somnolenta: Modò, Ecce modò: & sine paululum. Sed modò & modò non habebant modum: & sine paululum, in longum ibat. (t) Retinebant me nugæ nugarum, & vanitates vanitatum antiquæ amicæ meæ, & succutiebant vestem meam, & submurmurabant: Dimittisne nos? & à momento isto non erimus tecum ultrà in æternum? & à momento isto non tibi licebit hoc &

(r) Eccli. 51. (s) De imit. l. 1. c. 22. (t) August. l. 8. confess. c. 5.

illud ultrà in æternum? Et quæ suggererant in eo quod dixi, hoc & illud, quæ suggererant Deus meus? Avertat ab anima servi tui misericordia tua: quas sordes suggererant? quæ dedecora?... Et erubesceram nimis, quia illarum nugarum murmur adhuc audiebam, & cunctabundus pende-
bam. (u) Sentiebam enim me ab eis teneri, & jactabam voces miserabiles. Quamdiu, quamdiu cras, & cras? Quare non modò? Quare non hac hora finis turpitudinis meæ? (x) Et ego tamdiu nesciens, vanitatem dilexi, & mendacium quæsi. (y) *Audimus & Chryso-
stomum clarè monentem nihil cunctandum esse in vitæ melioris proposito: is enim postquam vitam Monachorum, & ut vocat, Crucifixorum, ab omni perturbatione sæculi vacuum ac tranquillam pulcherrimè descripsit, sic ad auditores convertitur: Multi fortasse fervore accensi, hujus optimæ vivendi cupiditate disciplinæ nunc capti estis.... Noli dicere, colloquar cum uxore antequàm proficiscar, negotia mea componam. Hæc tarditas negligentia initium est.*

(u) C. II. (x) C. 12. (y) L. 9. c. 4.

CONCLUSIO. 381

Memento voluisse quemdam ordinare domum suam, & non fuisse à Propheta dimissum. Quid dixi, domum ordinare? Sepelire patrem discipulus voluit, & non permisit Dominus. (Luc. 9.) Atqui nulla res tam necessaria videbitur, quàm sepeliendi patris officium. Christus autem non permisit. Quamnam ob rem? Paratus semper diabolus est, ut ingressum ubique quæritet, & si parvæ tarditatis causam apprehenderit, magnam inde conflabit desidiam. Propterea quidam admonet dicens, Noli de die in diem procrastinare (Eccli. 5.) (z) Neque debemus ad multitudinis exempla respicere, quæ nullam morum disciplinam sequens, nullum vivendi tenens ordinem, non tam ratione ducitur, quàm quodam impetu fertur. Nec imitandi nobis illi sunt, qui sub christiano nomine gentilem vitam agunt, & aliud professione, aliud conversatione testantur, atque, ut Apostolus ait Tit. 1., Deum confitentur se nosse, factis autem negant. Inter Christianum & gentilem non fides tantùm debet, sed

[z] Chrysostr. hom. 68. aliàs 69. in Matth.

etiam vita, distinguere, & diversam religionem per diversa opera monstrare. Nolite, ait Apostolus (2. Cor. 6.) jugum ducere cum infidelibus, &c. Sit ergo inter illos & nos maxima separatio. Disjunguntur certo discrimine error & veritas. Illi terrena sapiant, qui cœlestia promissa non habent. Illi brevi huic vitæ se totos implicent, qui æterna nesciunt.... Nec turbam sequantur errantem, qui se Veritatis discipulos confitentur. Duas certè conversationis vias, & distincta in diversum itinera vivendi, Salvator in Evangelio (Matth. 7.) ostendit. Quàm, inquit, spatiosa via, quæ ducit ad mortem &c. (aa) Dicendo, pauci sunt qui inveniunt eam: segnitiam plurimorum evidenter expressit; ac docuit auditores, ut non ad multorum prospera hæc ac læta respicerent, sed potiùs ad laboriosa paucorum. Nam plures, inquit, non modò per hanc non ingrediuntur viam, sed eam ne eligunt quidem: quod quidem extremæ est omninò desidiæ. Verùm nequaquam ad multitudinem

(aa) Hieron. vel Paulin. ep. ad Celantiam.

CONCLUSIO. 383

oportet aspicere; neque hac exemplorum densitate turbari: sed imitari paucos, qui hoc nos itinere cautissimè incedere cohortantur. (bb)

Qui ex Deo est, verba Dei audit. (cc) Si ipse verba Dei audit qui ex Deo est; & audire verba ejus non potest, quisquis ex illo non est: interroget se unusquisque, si verba Dei in aure cordis percipit; & intelliget unde sit. Cœlestem patriam desiderare Veritas jubet; carnis desideria conteri, mundi gloriam declinare, aliena non appetere, propria largiri. Penset ergo unusquisque vestrùm, si hæc vox Dei in cordis ejus aure convaluit, & quia jam ex Deo sit, agnoscit. (dd) Magna quoque insania, & graviter vindicanda, cùm vilissimus pulvis loquentem ad se audire dèdignatur Creatorem universitatis. (ee) Quid autem vocatis me, Domine, Domine (ait ipse Christus) & non facitis quæ dico? (ff) Si veritatem dico vobis, quare non creditis mihi? (gg) Nolite diligere mundum, tuba divina est. Continuo hujus tubæ

(bb) Chrysof. hom. 23. in Matth. (cc) Ioan. 8.
 (dd) Gregor. hom. 18. in Evang. (ee) Bernard.
 medit. 6. 8. (ff) Luc. 6. (gg) Ioan. 8.

384. CONCLUSIO.

verbis, orbi terrarum & universo dicitur mundo, Nolite diligere mundum, nec ea quæ in mundo sunt. Quisquis dilexerit mundum, non est charitas Patris in illo. (1. Ioan. 2.) (hh)

Cum à Deo verbum esse non dubites, quid opus est deliberatione? Vocat magni consilii Angelus, quid aliena consilia præstolaris? Quis enim fidelior, quisve sapientior illo? Quid frequentat Evangelium, qui Evangelio non credit? (ii) Sectatores Christi discedere à regia via non licet: sed dignum est, temporalibus non occupari ad æterna tendentes. (kk) Si hominum quispiam clarus ac locuples in locum liberorum te adoptaturus acciret, ires per oppositas rerum difficultates, & per quamvis longi recessus iter vectatus accurreres. Deus universitatis rerumque Dominus te in adoptionem vocat, illud (si velis) tibi blandum filii nomen impartiens, quo Deum nostrum, unicum suum, nuncupat; & non accensus raperis? non

properus

(hh) August. de Verb. Dom. serm. 33. (ii) Bernard. serm. Ecce nos reliquimus (kk) Leo serm. 2 de Pass. Dom.

CONCLUSIO. 385

properus urgeris, ne conditionem tantam celeri occurſu mors feſtina præripiat? (ll) Quamdiu lingis terram? Amando terram, lingis utique terram, & efficeris inimicus ejus, de quo dicit Pſalmus (71.) Et inimici ejus terram lingent. (mm) O homo, quid foris vagaris? quid foris quæris? quid his carnalibus ſtudes? quid in ſæcularibus te implicas? quid vanitatibus te involuis? Quantò magis ad mundum accedis, tantò longiùs à Deo recedis. Quantò magis foris es ſapiens, tantò magis intus ſtultus efficeris. Quid eſt, homo, quòd omnia ordinas; & teipſum non vis ordinare? Fervet in corde tuo amor terrenorum: & moritur in te amor æternorum bonorum. Mundum diligis, & Deum relinquis. Omnium recordaris, & teipſum oblivifceris. Quæ ſuper terram ſunt, deſideras & diligis; cœleſtia verò non curas: appropinquas ad interitum, & elongaris à ſalute. Curris ad diabolum, & elongaris à Deo. Redi, redi homo prævaricator ad cor.... Vide mi-

R

(ll) Eucher. parænet. ad Valerian. (mm) Auguſt. ſerm. 141. de Temp.

fer homo, quia totum est vanitas, totum stultitia, totum dementia, quidquid facis in hoc mundo, præter id solum, quod in Deum, & propter Deum, & ad honorem Dei facias. (nn)

Abrumpatur illa interminabilis sæcularium negotiorum catena, & ille de necessitatibus multis unus per totam vitam labor. Dirumpamus inanium curarum vincula, quorum succedentibus sibi nexibus implicaris, in quibus semper occupatio nostra incipit.... Repudiemus mundi parum fidi vitam utrobique suspectam, apud quem perinde alta atque humilia parum tuta sunt. Obteruntur humilitate depressa, nutant celsa fastigio. (oo) Sæculum quasi mare, ventus validus, & magna tempestas. Unicuique sua cupiditas, tempestas est. Amas Deum? ambulas super mare, sub pedibus tuis est timor sæculi. Amas sæculum? absorbebit te. Amatores suos vorare novit, non portare. Sed cum fluctuat cupiditate cor tuum, ut vincas tuam cupiditatem, invoca Christi divinitatem. (pp) Qui enim veritati in-

(nn) Bernard. serm. de miseria humana. (oo) Eucher. par.en. (pp) August. serm. 13. de verbis Dom.

CONCLUSIO. 387

hæret, nullo modo vanitati succumbit. (qq) Festina ergo ad tantum bonum, quia nullo bono efficacius venies ad summum bonum. Plures vidi promittentes & differentes, quos ita mors tulit, ut nec hoc perficerent quo se impediabant, nec hoc inciperent quod promittebant. (rr) Festina, quæso te, & herentis in salo naviculæ funem magis præcide quàm solve. Facile contemnit omnia, qui se semper cogitat esse moriturum. (ff) Ab omnibus oportet te aliquando separari, sive velis, sive nolis. (tt) Ablactare modò ab istis corporum formis: pudeat te non posse esse sine istis. Et quia ista, sive velis, sive nolis, quandoque es amissurus; fac modò volens cum magna mercede & gratiâ, quod etiam non sine magno supplicio quandoque facturus es. Numquid enim, etsi nullus auferat, non es hanc vitam, & omnia quæ ad illam pertinent, contempturus? Ecce habeto omnia: numquid non es his omni-

R ij

[qq] Gregor. l. 20. mor. c. 24. (rr) Anselm. ep. 3. ad Henric. (ff) Hieron. ep. ad Paulin. (tt) De imitat. l. 2. c. 7.

388 CONCLUSIO.

bus quandoque cariturus? Fac ergo modò, quod factururus es, quando omnia amiseris: id est, disce esse sine istis; disce vivere, & gaudere in Domino. (uu) Inopes nascimur in hac vita; inopes recessuri sumus de hac vita. Si bona hujus mundi peritura credimus; cur peritura tanto amore cupimus? (xx) Diu enim cum rebus nostris durare non possumus: quia aut nos illas moriendo deserimus; aut illæ nos viventes quasi deserunt. (yy) Et tamen superba mens nostra, adhuc hoc non vult sponte deserere, quod quotidie perdit invita. (zz)

Non dormiamus sicut & ceteri; sed vigilemus & sobrii simus. (A) Scientes quòd velut somnium sunt omnia sensibilia; & præsentia aranea imbecilliora, & somniis fallaciora. Igitur sicut audiit Abraham, Exi de terra tua (Genes. 12.) & exivit: exeamus & nos ex affectione consuetâ. (B) Despiciamus præsentia divi-

(uu) Guigo meditat. c. 7. (xx) Isidor. Hispal. sentent. l. 2. c. 41. (yy) Gregor. 18. mor. c. 12. (zz) Item ho. 5. in Evang. (A) 1. Thessal. 5. (B) Chrysostr. de pœnit. hom. 22. ad pop.

CONCLUSIO. 389

tias, ut veras divitias invenire valeamus: despiciamus vanam hanc gloriam, ut verâ illâ & solidâ fruamur: despiciamus præsentem prosperitatem, ut præ ineffabilibus illis nihili faciamus præsentia, ut ad futura præmia excitari valeamus. Neque enim possibile est, ut qui præsentibus est mancipatus, ineffabilium bonorum desiderium concipiat unquam. Contra non est possibile, ut qui solida & immobilia illa bona amat, momentanea ista, & quæ antequam appareant, marcescunt, concupiscat. (C) Ah! quando tandem pueriles, vanos, & noxios sensus deponemus, mi Christiane; atque ad illam, S. Augustino quodam loco memoratam, pervenimus maturitatem canitiemque sapientiæ? (D) Quando tantum Deo, quantum mundo? quando tantum coelo, quantum terræ? quando tantum virtuti, quantum vitiis, fragilitas humana famulabitur? (E) Si vis templum esse veritatis, frange idolum vanitatis.... Jam in cor tuum, si pla-

R iij

(C) Chrysost. in Genes. ho. 35. (D) Aug. de mor. Eccl. Cathol. c. 10. (E) Chrysol. sermo. 114.

390 CONCLUSIO.

cet, intret arca testamenti, & ruat
 Dagon. (F) Fuge mundam, fuge im-
 postorem, fuge diaboli domum & laqueos.
 Fuge citò cum magno illo Arsenio, ad pri-
 mam monentis Dei vocem: fuge procul cum
 eodem, nec respicias retrò, mundi imme-
 mor, mortuus mundo. Præstigiatori pessimo,
 vana, fallacia, momentanea, omnia & ni-
 hil promittenti, responde eo animo, iis ver-
 bis, quibus olim S. Epiphanius Persarum
 Regi, magnam auri, argenti, gemmarum-
 que copiam, ob liberatam tartareo infessore
 filiam, offerenti: Nos omnia contemni-
 mus, ut Veritatem teneamus. Ne in
 his mihi exhibeas molestiam: Christus
 enim me docuit his non egere. (G)
 Dic cum Francisco Salesio: En morior,
 quid mihi proderunt hæc & illa? Cum
 Augustino: Quam diu hæc? Cum Aloysio
 Gonzaga: Quid hoc ad vitam æternam?
 Cum Davide: Mihi adhærere Deo bo-
 num est. (H) Cum Tertulliano: (I)
 Unicum negotium (salutis) mihi est;
 nec aliud nunc curo, quàm ne curem
 cetera omnia. Dic cum Christo: Quid

[F] August. 10. 10. serm. 14. de sanctis.
 [G] Surius 12. Miii. c. 16. [H] Ps. 72.
 [I] Lib. de pallio sub fin.

CONCLUSIO. 391

prodest homini, si mundum univ^{er}sum
lucretur, animæ verò suæ detrimen-
tum patiatur? (K) Oppone deni-
que, expensam probè, verissi-
mam, sapientem, excelsam,
ac verè divinam, meri-
tòque suo assiduè nobis
præ oculis haben-
dam, vocem is-
tam: Vanitas
vanitatum,
& omnia
Vani-
tas.

(K) Matth. 16.

Ad majorem Dei gloriam,
& Virginis sine labe
conceptæ.

FINIS.

